

การเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจที่จะเรียน กรณีศึกษา:
นักเรียนการบริบาลในโรงเรียนปิยะมหารัตน์คุณารักษ์
Self-Esteem and Motivation to Learn A Case Study:
Health Care Students at Piyaminkunarak School

วัชรกร นียมรส¹ ชัยฤทธิ์ โภธิสุวรรณ² จุฬารัตน์ วัฒนนะ³
Watcharakorn Niyomros¹, Chairit Photisuvan², and Jularat Wattana³
¹นิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษานอกระบบเพื่อพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์
²รองศาสตราจารย์ ³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาการศึกษานอกระบบเพื่อพัฒนาสังคม
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
watcharakorn.n@ku.th, educrp@ku.ac.th, fedujrw@ku.ac.th

บทคัดย่อ

การเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจที่จะเรียนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งสำหรับบุคคลที่จะรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ และนำไปสู่การประสบความสำเร็จที่ดี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจที่จะเรียนบนพื้นฐานทฤษฎี Vroom's Expectancy งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจาก นักเรียนการบริบาลในโรงเรียนปิยะมหารัตน์คุณารักษ์ จำนวน 156 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยและใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า 1. ส่วนใหญ่ของนักเรียนการบริบาลเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง ปี 20-16 คิดเป็นร้อยละ 89.10 และเกือบทั้งหมดจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2. การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) อยู่ในระดับสูง ($\mu = 2.97$) 3. แรงจูงใจที่จะเรียน (Motivation to Learn) อันประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ก) ด้านการรับรู้ความสามารถในตนเอง (Self-Efficacy) อยู่ในระดับสูง ($\mu = 2.99$) ข) ด้านสาเหตุก่อนเข้ามาเรียน (Valence) อยู่ในระดับสูง ($\mu = 3.29$) ค) ด้านความคาดหวัง (Expectancy) อยู่ในระดับสูง ($\mu = 3.32$) ง) ด้านผลที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา (Instrumentality) อยู่ในระดับสูง ($\mu = 3.33$)

คำสำคัญ: การเห็นคุณค่าในตนเอง แรงจูงใจที่จะเรียน การรับรู้ความสามารถในตนเอง ความคาดหวัง นักเรียนการบริบาล

Abstract

Self-Esteem and motivation to learn both are crucial factors for individual to cope with any challenges and successfully move towards his destiny. This research aims to study both self-esteem and motivation to learn based on the Vroom's expectancy theory perceived by 156 health care students at Piyaminkunarak School. Questionnaires were used to collect data. Descriptive statistics were used to analysed data.

Finding were 1. The majority of the students was female, aged 16-20 years (89.10 percent), graduated from high school. 2. The students' self-esteem was high ($\mu = 2.97$) 3. Motivation to learn concerning a) self-efficacy was high ($\mu = 2.99$), b) valence was high ($\mu = 3.29$), c) expectancy was high ($\mu = 3.32$), and d) instrumentality was high ($\mu = 3.33$).

Keywords : self-esteem; motivation to learn; self-efficacy; expectancy; health care students

1. บทนำ

อาชีพการพยาบาล (Nursing Care) เป็นอาชีพที่ต้องดูแลผู้สูงอายุ ผู้ป่วย รวมไปถึงเด็กเล็ก กระจายไปตามโรงพยาบาลต่าง ๆ บุคลากรเหล่านี้จำเป็นต้องสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนหรือสถาบันที่มีการเรียนการสอนอาชีพการพยาบาลโดยตรง ซึ่งปัจจุบันเกิดเป็นธุรกิจโรงเรียนสอนอาชีพการพยาบาลขึ้นจำนวนมาก โรงเรียนเหล่านี้จัดอยู่ในประเภทการศึกษานอกระบบ ที่มีนโยบายสร้างบุคลากรทางการพยาบาลป้อนเข้าสู่การทำงานในโรงพยาบาลและศูนย์ดูแลพักฟื้นผู้สูงอายุ จะเรียกผู้ที่ศึกษาในโรงเรียนว่า “นักเรียนการพยาบาล” (Health Care Students) ซึ่งอยู่ภายใต้หลักสูตรการเรียนการสอนที่ต้องได้รับการอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ที่เน้นเรื่องการดูแลผู้สูงอายุในด้าน ร่างกาย จิตใจ ครอบคลุมไปถึงงานปฏิบัติการพยาบาลขั้นพื้นฐาน จิตวิทยาบริการ การพัฒนาบุคลิกภาพ [1]

ในสภาพปัจจุบันนั้น การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นแรงผลักดันจิตใจให้บุคคลมุ่งสู่การเรียนและปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ [2] แต่การเห็นคุณค่าในตนเองก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เกิดจากการสะท้อนความรู้สึกรู้สึกที่เปราะบางทางอารมณ์จากเหตุการณ์ที่ตัวเองเกี่ยวข้อง และได้รับรู้ เช่น การโดนตำหนิต่อว่าหรือการได้รับความชมเชย [3] เพราะการเรียนของนักเรียนการพยาบาลต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทำงานจริงกับเด็กและผู้สูงอายุสามารถก่อให้เกิดความเครียดได้ง่าย จึงต้องใช้ความเสียสละและอดทนอย่างสูง หากไม่ดูแลรักษาสภาพร่างกายและสภาพจิตใจให้ดี ก็ไม่สามารถมีกำลังกายกำลังใจในการเรียนและการปฏิบัติหน้าที่ [4] ซึ่งเชื่อมโยงกับแรงจูงใจที่เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนให้ประสบความสำเร็จ เพราะ เมื่อบุคคลมีแรงจูงใจ บุคคลจะตั้งเป้าหมายและพยายามสร้างโอกาส เพื่อมุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมายให้สำเร็จ สอดคล้องกับ Vroom 's Expectancy ที่มีแนวความคิดว่า บุคคลจะได้รับการกระตุ้นให้กระทำสิ่งใด ๆ ซึ่งสามารถจะบรรลุเป้าหมายได้ ถ้าเชื่อและเห็นคุณค่าของเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมไปถึงการมองเห็นว่าสามารถบรรลุเป้าหมายได้ [5]

ภาพรวมของแรงจูงใจและการเห็นคุณค่าในตนเองมีลักษณะสำคัญที่เชื่อมโยงต่อกัน หากทราบระดับการเห็นคุณค่าในตนเองและระดับแรงจูงใจที่จะเรียน จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนการพยาบาลและสถาบันการสอน เพื่อการพัฒนาศักยภาพ และมุ่งสู่เป้าหมายด้วยความความสำเร็จต่อไปในอนาคต [6]

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักเรียนการพยาบาลหลักสูตรการดูแลเด็กเล็กและผู้สูงอายุ ในโรงเรียนปิยะมิตรคุณารักษ์ ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษาที่จบก่อนเข้ามาศึกษา
2. เพื่อศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเอง และแรงจูงใจที่จะเรียนของนักเรียนการพยาบาลในโรงเรียนปิยะมิตรคุณารักษ์

3. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษารุ่นนี้ใช้แบบสอบถามโดยยึดถือเครื่องมือที่สร้างจากการอ้างอิงทฤษฎี Self-Esteem ใน วิลมพรธณ กุลรัตน์นาม [7] และ เครื่องมือที่สร้างจากการอ้างอิงทฤษฎีแรงจูงใจในด้านความคาดหวังของ Victor Vroom ใน Ayres [8] เพื่อสอดคล้องกับเรื่องแรงจูงใจที่จะเรียน (Motivation to Learn) ที่มุ่งศึกษาเฉพาะนักเรียนการพยาบาลในโรงเรียนปิยะมิตรคุณารักษ์ เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

4. ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนการพยาบาลในโรงเรียนปิยะมิตรคุณารักษ์ จำนวนทั้งสิ้น 156 คน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาที่สำเร็จก่อนเข้ามาศึกษาในโรงเรียนปิยะมิตรคุณารักษ์

ตอนที่ 2 เป็นคำถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ 2.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self- Esteem) 2.2 แรงจูงใจที่จะเรียน (Motivation to Learn) โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ก) การรับรู้ความสามารถในตนเอง(Self-Efficacy) ข) สาเหตุก่อนเข้ามาเรียน (Valence) ค) ความคาดหวัง(Expectancy) และ ง) ผลที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา (Instrumentality)

กำหนดคะแนนในแบบสอบถามทั้งสองเรื่อง เป็น 4 ระดับ คือ

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน
เห็นด้วย	3 คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4 คะแนน

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการขออนุญาตทางโรงเรียนปิยะมิตรคุณารักษ์ เพื่อนำแบบสอบถามไปสำรวจกลุ่มเป้าหมาย คือนักเรียนการพยาบาลโดยตรง จำนวนแบบสอบถามที่นำไปแจก

และรอรักกลับคืน มีจำนวนรวมทั้งหมด 156 ฉบับ เมื่อ นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ครบถ้วน จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาทำการประมวลผลต่อไป

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเริ่มจาก สภาพทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาที่สำเร็จก่อนเข้ามาศึกษาเป็นนักเรียนการ บริบาล โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ จากนั้นจะวิเคราะห์ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองและระดับแรงจูงใจที่จะเรียน ของนักเรียนการบริบาลในโรงเรียนปิยะ มินทร์คุณารักษ์ โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยแต่ละเรื่องนั้นจะนำค่าเฉลี่ย (μ) ไปเทียบกับเกณฑ์การกำหนดคะแนนคำตอบอัตราประมาณค่า ดังนี้

ระดับ ต่ำ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50-1.00

ระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50-1.51

ระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50-2.51

ระดับ สูงมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00-3.51

8. ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงสภาพทั่วไปของนักเรียนการบริบาล

สภาพทั่วไปของนักเรียนการบริบาล		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	16	10.30
	หญิง	140	89.70
	รวม	156	100.00
2. อายุ	16-20	139	89.10
	21-25	10	6.40
	26-30	6	3.90
	31-35	1	0.60
	รวม	156	100.00
3. ระดับ การศึกษา	มัธยมศึกษาตอนปลาย	131	84.00
	มัธยมศึกษาตอนต้น	16	10.30
	ปวช.	7	4.50
	ปริญญาตรี	1	0.60
	อนุปริญญา	1	0.60
	รวม	156	100.00

จากตารางที่ 1 สภาพทั่วไปของนักเรียนการบริบาล ภาพรวมพบว่า นักเรียนการบริบาลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมี อายุระหว่าง 16-20 ปี และสำเร็จการศึกษามาจากระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง

ข้อ	ข้อความ	μ	σ	ระดับ
1	กล่าวโดยรวมแล้วฉันพึงพอใจในตนเอง	3.19	0.49	สูง
9	ฉันไม่รู้สึกว่าฉันจะพบความล้มเหลวทุกอย่าง	3.19	0.63	สูง
4	ฉันสามารถกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีเท่าคนอื่น	3.17	0.56	สูง
10	ฉันคิดถึงตัวเองในทางบวก	3.08	0.62	สูง
7	ฉันรู้สึกว่าฉันมีคุณค่าอย่างน้อย ๆ ก็พอ ๆ คนอื่น	3.05	0.56	สูง
3	ฉันรู้สึกว่าฉันมีคุณสมบัติที่ดีหลายอย่าง	2.94	0.55	สูง
6	ฉันรู้สึกว่าบางครั้งฉันมีประโยชน์	2.91	0.7	สูง
5	ฉันรู้สึกว่าฉันมีอะไรที่น่าภูมิใจ	2.83	0.71	สูง
8	ฉันคิดว่าฉันนับถือตนเองเพียงพอ	2.73	0.74	สูง
2	ในบางครั้งฉันคิดว่าฉันมีดีอยู่บ้าง	2.61	0.69	สูง
	รวม	2.97	0.32	สูง

จากตารางที่ 2 เรื่องการเห็นคุณค่าในตนเอง ในภาพรวมพบว่า นักเรียนการบริบาลมีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับสูง โดยมีความพึงพอใจในตนเองและมักไม่รู้สึกว่าตนเองพบความล้มเหลว มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากันเป็นอันดับแรก

ตารางที่ 3 แสดงภาพรวมเรื่องแรงจูงใจที่จะเรียน

ภาพรวมเรื่องแรงจูงใจที่จะเรียน	μ	σ	ระดับ
การรับรู้ความสามารถในตนเอง	2.99	0.27	สูง
สาเหตุก่อนเข้ามาเรียน	3.29	0.37	สูง
ความคาดหวัง	3.32	0.38	สูง
ผลที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา	3.33	0.38	สูง

จากตารางที่ 3 พบว่าแรงจูงใจที่จะเรียนแบ่งออกเป็น 4 ด้าน โดยเรียงแต่ละด้านตามลำดับคะแนนเฉลี่ยรวมน้อยลงไปหาคะแนนเฉลี่ยรวมมาก

วัชรกร นิยมรส ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ และจุฬารัตน์ วัฒนะ
วารสารเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน – ธันวาคม 2558

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ความสามารถในตนเอง

ข้อ	เมื่อท่านพยายามทำสิ่งใหม่ที่ไม่เคยทำมาก่อน “ท่านรู้สึกได้ว่า”...	μ	σ	ระดับ
1	ถ้าทำครั้งแรกไม่สำเร็จก็จะพยายามอีกจนจนสำเร็จ	3.38	0.51	สูง
9	ท่านไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ	3.26	0.82	สูง
10	ท่านสามารถจัดการปัญหาในชีวิตได้	3.16	0.6	สูง
8	ท่านมั่นใจในความสามารถที่จะทำสิ่งใหม่	3.11	0.52	สูง
2	เมื่อกำหนดเป้าแล้วมักจะสำเร็จ	3.07	0.53	สูง
4	เมื่ออยากทำบางอย่างจะตัดสินใจทำทันที	3.05	0.57	สูง
6	แม้เกิดปัญหาที่ไม่คาดคิดแต่ท่านก็จัดการได้	2.91	0.53	สูง
7	แม้เห็นว่าสิ่งใดยุ่งยากซับซ้อนจะพยายามทำ	2.83	0.63	สูง
3	ถ้ากระทำสิ่งไหนว่ายากซับซ้อนจะลองทำต่อไป	2.71	0.66	สูง
5	เมื่อลองทำครั้งแรกไม่ได้จะลองพยายามต่อไป	2.42	0.92	ปานกลาง
	รวม	2.99	0.27	สูง

จากตารางที่ 4 พบว่าการรับรู้ความสามารถในตนเองสามอันดับแรกนักเรียนการบริบาลมีความพยายาม ไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ และสามารถจัดการปัญหาในชีวิตได้ จัดอยู่ในระดับสูงอันดับต่ำสุดคือ เมื่อลองทำครั้งแรกไม่ได้จะลองพยายามต่อไป พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง แต่ในภาพรวมจัดอยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสาเหตุก่อนเข้ามาเรียน

ข้อ	สาเหตุที่ท่านมาเรียน “เพราะต้องการ”...	μ	σ	ระดับ
1	ความรู้ลึกถึงความสำเร็จ	3.49	0.55	สูง
8	ความสามารถในการทำงานมากขึ้น	3.45	0.51	สูง
5	งานที่มั่นคง	3.36	0.59	สูง
2	เงินค่าจ้างในอนาคตที่ดี	3.33	0.57	สูง
3	ความมั่นใจในตนเองที่เพิ่มขึ้น	3.32	0.55	สูง
4	การยอมรับจากเพื่อนมากขึ้น	3.19	0.59	สูง
6	ทำงานที่ตนเองรับผิดชอบอย่างอิสระ	3.14	0.57	สูง
7	ความเคารพจากเพื่อน	3.02	0.58	สูง
	รวม	3.29	0.37	สูง

จากตารางที่ 5 สาเหตุก่อนเข้ามาเรียน ในภาพรวมทั้งหมดแล้วพบว่า อยู่ในระดับสูง ซึ่งสามอันดับแรกพบว่า นักเรียนการบริบาลต้องการความรู้ลึกถึงความสำเร็จ ได้ความสามารถในการทำงานมากขึ้น และต้องการงานที่มั่นคง

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคาดหวัง

ข้อ	ที่ท่านมาเรียน “ท่านคาดหวัง”...	μ	σ	ระดับ
8	สามารถยืดหยุ่นและเพิ่มพูนการเรียนรู้ตลอดเวลา	3.50	0.52	สูง
9	มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากความรู้ที่ได้	3.37	0.54	สูง
2	เกิดความมั่นใจที่จะเรียนรู้ให้ได้มากที่สุด	3.35	0.54	สูง
1	เกิดความมั่นใจในการใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.34	0.50	สูง
5	มุ่งมั่นในการเรียนรู้วิชาการและปฏิบัติ	3.33	0.51	สูง
7	ทุ่มเทความพยายามในการเรียนรู้ทั้งวิชาการและปฏิบัติ	3.33	0.51	สูง
6	สามารถฝึกปฏิบัติได้อย่างน่าพอใจ	3.31	0.47	สูง
4	เกิดความมั่นใจในความสามารถที่จะไปปฏิบัติงานได้จริง	3.28	0.60	สูง
3	เกิดความมั่นใจว่าจะได้เรียนรู้	3.26	0.52	สูง
	รวม	3.32	0.38	สูง

จากตารางที่ 6 พบว่าความคาดหวัง ในภาพรวมจัดอยู่ในระดับสูง โดยสามอันดับแรกคือ นักเรียนการบริบาลมีความคาดหวังว่า นักเรียนสามารถยืดหยุ่นและเพิ่มพูนการเรียนรู้ตลอดเวลา ส่วนมากมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากความรู้ที่ได้ และเกิดความมั่นใจที่จะเรียนรู้ให้ได้มากที่สุด

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับผลที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา

ข้อ	เมื่อท่าน “สำเร็จการศึกษา” ทำให้ท่านได้...	μ	σ	ระดับ
1	ความรู้สึกลึกถึงความสำเร็จ	3.50	0.51	สูง
2	เงินค่าจ้างในอนาคตที่ดี	3.40	0.55	สูง
8	ความสามารถในการทำงานมากขึ้น	3.39	0.56	สูง
5	งานที่มั่นคง	3.38	0.56	สูง
3	ความมั่นใจในตนเองที่เพิ่มขึ้น	3.36	0.54	สูง
4	การยอมรับจากเพื่อนมากขึ้น	3.26	0.51	สูง
6	ทำงานที่ตนเองรับผิดชอบอย่างอิสระ	3.21	0.53	สูง
7	ความเคารพจากเพื่อน	3.15	0.53	สูง
	รวม	3.33	0.38	สูง

จากตารางที่ 7 พบว่าผลที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษารวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งสามอันดับแรกพบว่า นักเรียนการบริบาลมีความรู้สึกถึงความสำเร็จ สามารถมีเงินค่าจ้างในอนาคตที่ดี และมีความสามารถในการทำงานขึ้น

9. สรุปผล

1. สภาพทั่วไปของนักเรียนการบริบาลในโรงเรียนปิยะมหาราชาธิราช นักเรียนการบริบาลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 89.70 มีอายุระหว่าง 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 89.10 และเกือบทั้งหมดสำเร็จการศึกษามาจากระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 84.00

2. การเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนการบริบาลพบว่ามีค่าเฉลี่ย $\mu = 2.97$

3. เรื่องแรงจูงใจที่จะเรียน (Motivation to Learn) ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

ก) การรับรู้ความสามารถในตนเอง (Self-Efficacy) อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย $\mu = 2.99$

ข) สาเหตุก่อนเข้ามาเรียน (Valence) จัดอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย $\mu = 3.29$

ค) ความคาดหวัง (Expectancy) จัดอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย $\mu = 3.32$

ง) ผลที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา (Instrumentality) จัดอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย $\mu = 3.33$

10. อภิปรายผลการวิจัย

1. นักเรียนการบริบาลมีการเห็นคุณค่าในตนเองโดยภาพรวมอยู่ในระดับที่สูง ($\mu = 2.97$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายข้อพบว่านักเรียนการบริบาลพึงพอใจในตนเองและไม่คิดว่าตนเองมีความล้มเหลวไปทุกเรื่องจัดอยู่ในระดับที่สูง ($\mu = 3.19$) รองลงมาคือ การกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีเท่าผู้อื่น การมีความคิดในทางบวก การเห็นตนเองมีคุณค่า คิดว่าตนเองมีคุณสมบัติที่ดีหลายอย่าง ตนเองมีประโยชน์ ตนเองมีความภูมิใจ ได้รับความนับถือ และมีความคิดว่าตนเองมีดีอยู่บ้างตามลำดับ จะเห็นได้ว่าลักษณะของการถามเป็นเชิงจิตวิทยาเพื่อให้เห็นคุณค่าในตนเองทั้งในภาพรวม และในภาพย่อยที่เป็นบริบทเฉพาะ สอดคล้องกับจิรพัฒน์ ศรีสุข [9] ที่อธิบายถึงการเห็นคุณค่าในตนเองบริบทรวม (Global Self-Esteem) ของ Rosenberg ที่ระบุว่าบุคคลมีทัศนคติต่อตนเองโดยรวมเพื่อพิจารณาตนเองในฐานะเป็นคน ๆ หนึ่ง โดยไม่แยกพิจารณาในด้านใดด้านหนึ่ง หรือเอกลักษณ์ใดเอกลักษณ์หนึ่ง ซึ่งในที่นี้คือภาพรวมที่นักเรียนการบริบาลมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่สูง ถึงแม้การเรียนจะต้องพบเจอสถานการณ์ที่เครียด ต้องใช้ความอดทนอย่างมากในการเผชิญปัญหา แต่ต้องไม่ลดละความพยายามในการมุ่งสู่จุดหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุวรรณ ธนนันท์กุล [10] ซึ่งพบว่านักศึกษาพยาบาลมีการเห็นคุณค่าในตนเองซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหา กล่าวคือ เมื่อเกิดปัญหาการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นเรื่องสำคัญในการเผชิญปัญหาที่เข้ามาไม่ว่าจะในส่วนบุคคล และชีวิตการเรียน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่าเชื่อมโยงกับการเห็นคุณค่าในตนเองในบริบทเฉพาะ (Specific Self-Esteem) ของ Rosenberg ที่จิรพัฒน์ ศรีสุข [9] อธิบายว่า บุคคลที่มีทัศนคติต่อตนเองเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง หรือเอกลักษณ์ใดเอกลักษณ์หนึ่ง บุคคลจะมีพฤติกรรมต่อสถานการณ์ในสังคมโดยขึ้นอยู่กับอัตมโนทัศน์ในการประเมินตนเอง หรือการเห็นคุณค่าในตัวเองของแต่ละคนว่าอยู่ในระดับสูงหรือระดับต่ำเพื่อเป็นการพัฒนาตนเองต่อไป นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเอง ตามที่ทัศนีย์ อัญมณีเจริญ [11] อธิบายว่า ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง จะมีลักษณะที่ได้รับการเคารพ ยอมรับ และรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นจะมองตนเองว่ามีคุณค่า มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว สนใจในตนเอง สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้

2. แรงจูงใจที่จะเรียนของนักเรียนการบริบาล พบว่ามีค่าเฉลี่ย (μ) อยู่ในระดับสูงทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1) การรับรู้ความสามารถในตนเอง ภาพรวมแล้วนักเรียน การบริหารมีความคิดเห็นในเรื่อง การรับรู้ความสามารถในตนเอง (Self-Efficacy) ที่ระดับสูง ($\mu = 2.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสามอันดับแรก คือ ถ้าทำครั้งแรกไม่สำเร็จก็จะพยายามทำอีกจนสำเร็จ การไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ และการสามารถจัดการปัญหาในชีวิตตนเองได้ ซึ่งเป็นการแสดงถึงความพยายามอย่างตั้งใจ ความไม่ท้อถอย และยอมแพ้ต่อการพบเจอปัญหาในชีวิต เพื่อฟันฝ่าไปให้ถึงเป้าหมายของตนเองที่วางเอาไว้ให้สำเร็จ สอดคล้องกับ Bandura [12] ที่กล่าวถึงการรับรู้ความสามารถในตนเองว่า เกี่ยวข้องกับความเชื่อของมนุษย์ในการใช้ความสามารถเพื่อควบคุมระบบการทำงานของตนเอง ตลอดจนถึงในช่วงเกิดเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตโดยตรง กล่าวคือ การเชื่อความสามารถในตนเองนั้นจะส่งผลกระทบต่อใช้ชีวิตประจำวัน ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการพยายาม ความตั้งใจ และการไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค ก็เพื่อบอกถึงระดับแรงจูงใจของตนเองและประสิทธิภาพในการทำงาน

2) สาเหตุก่อนเข้ามาเรียน (Valence) ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\mu=3.29$) โดยค่าเฉลี่ยรายข้อสามอันดับแรกคือเรื่องความรู้สึกถึงความสำเร็จ ความสามารถในการทำงานมากขึ้น และงานที่มั่นคง แสดงถึงนักเรียนการบริหารมีความคาดหวังถึงผลลัพธ์ที่จะได้ สอดคล้องกับประทีป สยามชัย [13] ที่ได้กล่าวถึง Victor Vroom โดยอธิบายว่า Valence คือพันธะเป็นพลังที่เกิดจากการได้รับ เช่น การเลื่อนตำแหน่ง จากความสำเร็จในหน้าที่ การยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและหัวหน้า ซึ่งจะมีผลมากหรือน้อยก็แล้วแต่บุคคล ถ้าบุคคลชอบในผลลัพธ์ที่ออกมาจากค่าพันธะก็เป็นบวก ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลไม่ต้องการในผลลัพธ์ค่าพันธะก็เป็นลบ ตามทฤษฎีแล้วผลลัพธ์จะมีค่าพันธะเดียวขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของความต้องการในตัวบุคคล

3) ความคาดหวัง (Expectancy) ในภาพรวมแล้วอยู่ในระดับสูง ($\mu = 3.32$) โดยค่าเฉลี่ยรายข้อสามอันดับแรกคือสามารถยืนหยัดและเพิ่มพูนการเรียนรู้ตลอดเวลา มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากความรู้ที่ได้รับ และเกิดความมั่นใจที่จะเรียนรู้ให้ได้มากที่สุด จากที่ปรากฏทำให้ทราบได้ว่า ภาพรวมของนักเรียนการบริหารมีความคาดหวังในการเข้ามาศึกษาในโรงเรียนปิยะมหาราชาลัยเพื่อแสวงหาความรู้ที่ตนเองจะได้รับเพิ่มมากขึ้น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์เมื่อไปประกอบอาชีพการบริหารจริงอย่างมีศักยภาพ ให้ได้ตามเป้าหมายที่ตนเองต้องการ สอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวังของ Victor Vroom โดยประทีป สยามชัย [13] ได้อธิบายแนว ความคิด 4 ประการไว้ คือ ประการแรก บุคคลจะมุ่งสู่กลุ่มองค์กรต่างๆ ด้วยความคาดหวังถึงสิ่งที่ต้องการในอนาคต เพื่อสร้าง

แรงจูงใจ เช่น คาดหวังในการเรียน ในการทำงาน และการหาประสบการณ์ ทำให้เกิดอิทธิพลต่อบุคคลนั้นจนแสดงพฤติกรรมออกมา ประการที่สอง พฤติกรรมของบุคคลมาจากการที่บุคคลได้เลือกอย่างตระหนักแล้ว กล่าวคือบุคคลเลือกปฏิบัติตามสิ่งที่ตนคาดหวังเพื่อมุ่งสู่อนาคต ประการที่สาม บุคคลมีความต้องการจากองค์กรต่างกัน เช่น ความรู้ ประสบการณ์ ความท้าทาย ชื่อเสียง รางวัล และประการที่สี่ บุคคลจะมุ่งสู่ทางเลือกที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองมากที่สุด สอดคล้องกับสุวนีย์ พอกสนิทธิ และคณะ [14] ที่กล่าวว่าถ้านักเรียนเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาต่อ จะทำให้สามารถเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ สร้างประสบการณ์ เพื่อส่งผลกระทบต่อหน้าที่การงานในอนาคตได้ เป็นลักษณะมุ่งอนาคตโดยมีความคาดหวังทำให้เกิดแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อมาก

4) ผลที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา (Instrumentality) ในภาพรวมแล้วอยู่ในระดับสูง ($\mu = 3.33$) นักเรียนการบริหารมีความรู้สึกถึงความสำเร็จเป็นอันดับแรก รองมา คือเงินค่าจ้างในอนาคตที่ดี อันดับสาม คือ มีความสามารถในการทำงานมากขึ้น อันดับสี่ คือ งานที่มั่นคง อันดับห้า คือ ความมั่นใจในตนเองที่เพิ่มขึ้น อันดับหก คือ การยอมรับจากเพื่อน อันดับเจ็ดคือ ได้ทำงานที่ตนเองรับผิดชอบอย่างอิสระ และอันดับสุดท้าย คือ ได้รับความเคารพจากเพื่อนมากขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีลำดับความต้องการของ Maslow กล่าวคือ มนุษย์มีความต้องการเป็นลำดับดังนี้ [15] (1) ความต้องการทางด้านกายภาพ (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เช่น ปัจจัยสี่ (2) ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัย (Security or Safety Needs) เชื่อมโยงกับเหตุผล เงินค่าจ้างในอนาคตที่ดี งานที่มั่นคง (3) ความต้องการเป็นที่ยอมรับทางสังคม (Affiliation or Acceptance Needs) เชื่อมโยงกับเหตุผลการยอมรับจากเพื่อน (4) ความต้องการการยกย่องให้เกียรติจากบุคคลอื่น (Esteem Needs) เชื่อมโยงกับเหตุผล การได้รับความเคารพจากเพื่อน มีความสามารถในการทำงานมากขึ้น ความมั่นใจในตนเองที่เพิ่มขึ้น และได้ทำงานที่ตนเองรับผิดชอบอย่างอิสระ (5) ความต้องการความสำเร็จในชีวิตสูงสุด (Self-Actualization) เชื่อมโยงกับเหตุผล ความต้องการมีความรู้สึกถึงความสำเร็จ จากเรื่องแรงจูงใจที่จะเรียนของนักเรียนการบริหารโดยภาพรวมทั้งหมดจะเป็นเรื่องเชิงจิตวิทยาสอดคล้องกับงานวิจัย Ayres [8] ที่กล่าวถึงองค์ประกอบ คือ Self-Efficacy, Instrumentality, Expectancy, Valence ที่อยู่บนพื้นฐานรูปแบบ Vroom's Expectancy Model ที่ใช้เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดสู่หมู่พยาบาล

11. ข้อเสนอแนะ

11.1 ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารโรงเรียน

ฝ่ายผู้บริหารโรงเรียนปิยะมหาราชาลัยควรดำเนินการต่อยอดระบบการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นการอบรมแนะแนว กิจกรรมหลักสูตรการเรียนการสอนต่อนักเรียน การบริหารที่ปัจจุบันนั้นกระตุ้นเรื่องการเห็นคุณค่าในตนเอง และแรงจูงใจที่จะเรียนโดยภาพรวมซึ่งมีค่าสูง เหมาะสมอยู่แล้วให้ดำรงรักษาอยู่ในระดับสูงตลอดไป เพื่อความสำเร็จต่อทั้งโรงเรียนและนักเรียนการบริหารในอนาคต

11.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยครั้งนี้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเดียวเท่านั้น ซึ่งในการทำงานวิจัยครั้งต่อไปต้องเพิ่มการศึกษาโรงเรียนตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศให้มากขึ้น โดยอาจมีการเสริมปัจจัยด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาศึกษาเปรียบเทียบ และหาความสัมพันธ์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาในการพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] โรงเรียนปิยะมหาราชาลัย. 2554. ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนปิยะมหาราชาลัย. ค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <http://www.piyaminkunarak.com>
- [2] Cast, A. D. and P. J. Burke. 2002. A Theory of Self-Esteem. *Social Forces*, 80 (3), p. 1041-1068.
- [3] Soufi, M., S. Gilaninia, and S. J. Mousavian. 2011. Examine the Relationship between Self-Esteem of Women and Lack of Their Appointment to Organization Senior Posts. *International Journal of Business and Social Science*, 2 (19), p. 287-292.
- [4] โรงพยาบาลโกลเดนเียร์. 2555. ความเครียดในผู้เฝ้าไข้. ค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2558, จาก http://www.goldenyears.co.th/knowledge.php?content=na_stress
- [5] วรารัตน์ สุวรรณไทรย์. 2554. ทฤษฎีความคาดหวัง. ค้นเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <http://wararut2509.blogspot.com>
- [6] Moody, R. C. and D. J. Pesut. 2006. The motivation to care: application and extension of motivation theory to professional nursing work. *Journal of Health Organisation and Management*, 20(1), p. 15-48.
- [7] วิมลพรรณ กุศลธำนาถ. 2538. ระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการขึ้นนำตนเองของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียนในเขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [8] Ayres, H. W. 2005. Factors Related to Motivation to Learn and Motivation to Transfer Learning in a Nursing Population. Doctor of Education, Adult and Community College Education, North Carolina State University.
- [9] จิรพัฒน์ ศรีสุข. 2546. ความสัมพันธ์ระหว่างความนับถือตนเองกับความมุ่งมั่นในงานของตำรวจปราบปรามยาเสพติดกบงคับการตำรวจปราบปรามยาเสพติด 2. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [10] อรวรรณ ชนนันท์กุล. 2547. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ในครอบครัว การเห็นคุณค่าในตนเองและ พฤติกรรมการเผชิญปัญหาของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [11] ทศนีย์ อัญมณีเจริญ. 2550. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ (the big five) ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงาน: กรณีศึกษาธุรกิจโรงเลื่อยไม้สัก. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [12] Bandura, A. 1994. Self-efficacy. In V. S. Ramachaudran (Ed.). *Encyclopedia of human behavior Vol. 4.* p. 71-81. New York: Academic Press.

- [13] ประทีป สยามชัย. 2541. **ทฤษฎี และหลักบริหารการศึกษา.**
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [14] สุวนีย์ พอกสนิท ผดุงชัย ภูพัฒน์ และเลิศลักษณ์ กลิ่นหอม. 2556. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร. **วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม,** 12(2), น. 157-164.
Poksanit, S., PuPat, P. and Klinhom, L. 2013. Factors affecting on further educational motivation of Matthayom suksa 3 student under the office of Ladkrabang District, Bangkok. **Journal of Industrial Education,** 12(2), p. 157-164.
- [15] พิมพ์ กิติราช. 2552. **การมีส่วนร่วมของญาติ ในการตอบสนองความต้องการของผู้ป่วย ระยะสุดท้าย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.